

**PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA
DO DEPARTAMENTO DE RELIXIÓN
EVANXÉLICA**

IES PLURILINGÜE RAFAEL DIESTE

CURSO 2022-2023

**REALIZADO POR:
RUTH GARCÍA ÁLVAREZ**

A. Introducción e contextualización

Programación didáctica de 2º e 4º

1	Contribución das áreas e materias o logro das competencias clave na ESO.....	4
2	Contidos	6
2.1	Contidos de 2º da ESO.....	6
2.2	Contidos de 4º da ESO.....	7
2.3	Temporalización	8
2.3.1	Curso: 2º ESO	8
2.3.2	Curso: 4º ESO	9
3	Grado mínimo de consecución para superar a materia	10
4	Procedemento e instrumentos de avaliación	10
5	Concrecións metodolóxicas que require a materia.....	10
6	Materiais e recursos didácticos que se van a empregar.....	11
7	Criterios de avaliación, cualificación e promoción do alumnado.....	12
7.1.1	Curso: 2º ESO	12
7.1.2	Curso: 4º ESO	14
8	Indicadores de logro para avaliar o proceso da ensinanza e da práctica docente ...	16
8.1.1	Curso: 2º ESO	16
8.1.2	Curso: 4º de ESO	20
9	Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes.....	23
10	Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se podan adoptar como consecuencia dos seus resultados.....	23
11	Medidas de atención a diversidade.....	24
12	Concreción dos elementos transversais que se traballarán no curso que corresponda.	24
13	Actividades complementarias e extra escolares programadas por cada Departamento didáctico.	26
14	Mecanismo de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora.	26

A. Introducción e contextualización

A relixión evanxélica é a materia de relixión impartida dende a perspectiva bíblica que caracteriza ó cristianismo evanxélico

Para os cristiás evanxélicos, o máis imporante e o coñecemento das ensinanzas bíblicas. Xa dende a igrexa primitiva cristiá e máis tarde coma un dos principios da Reforma do século XVI

Por esta razón, gran parte das actividades das nosas congregacións se centran no estudio da Biblia mediante Escola Bíblicas, Estudos Bíblicos que chegan a se converter en verdadeiros sistemas didácticos perfectamente comparables na súa calidade metodolóxica e pedagóxica aos plans de estudo de calquera material do sistema educativo oficial.

A oportunidade de ensinar nas escolas está avalado lexislativamente pola constitución de 1978 Artigo 27 “os poderes públicos garanten o dereito que asiste ós pais para que os seus fillos reciban a formación relixiosa e moral que está de acordo cas súas propias conviccións”.

Tamén o apoia a L.O. 7/1980 do 5 de Xullo de liberdade relixiosa , e os acordos de cooperación do Estado coa Federación de Entidades Relixiosas Evanxélicas, conforme a Lei 24/1992, que no seu Artigo 10 da garantía ao alumnado, aos seus pais, nais, titores e órganos escolares de goberno que o soliciten, o exercicio do dereito do primeiro de recibir Ensinanza Relixiosa Evanxélica (ERE) nos centros docentes públicos..

Considerando a persoa como un ser integral con diferentes dimensións; biolóxica, psicolóxica, social e espiritual, é precisa unha formación que teña en conta os aspectos espirituais da mesma. Orientando ós alumnos a partir do coñecemento e análise das ensinanzas bíblicas na procura das respostas e as inquietudes que se lles formulan nas diversas áreas da súa vida.

Na Educación Secundaria, a opción confesional evanxélica ten en conta as características psicolóxicas propias da adolescencia. Nesta idade, o alumno formúlase especialmente no persoal e relixioso dunha forma máis racional, e entra nunha fase de interiorización que axuda a un descubrimento maior de se mesmo e unha capacidade crecente de abstracción.

Neste curso, e en concreto, neste centro (EIS Plurilingüe Rafael Dieste), este Departamento impartirá clases a alumnos de 2º e 4º

Se calquera programación ten un carácter aberto en canto o seu posterior desenvolvemento na aula, as circunstancias concretas que rodean a esta programación (p.e. faltas de asistencia, nivel educativo moi baixo, etc.), fan que nos atopemos cunha programación moito máis aberta do que nos gustaría.

B. Programación didáctica de 2º e 4º

1 Contribución das áreas e materias o logro das competencias clave na ESO

As competencias clave recollen a relación dos estándares de aprendizaxe avaliábeis da materia que forman os perfís competenciais. A materia de relixión evanxélica fai que o seu aprendizaxe contribúa a adquisición de cada unha das competencias clave:

a) Competencia en comunicación lingüística

A materia de Relixión Evanxélica contribúe a adquisición da competencia en comunicación lingüística, posto que propón a utilización da linguaxe como instrumento de comunicación oral e escrita, e como instrumento de regulación de condutas emocionais.

Ademais, mediante as súas propostas de traballo, as súas actividades, e os seus recursos, fomenta a escoita e a conversa consciente dos principais tipos de iteración verbal, a comprensión e a comunicación, e promove o feito de saber verbalizar conceptos, explicar ideas, redactar un escrito e expoñer un argumento.

O alumno será produtor e non soamente receptor da mensaxe. Para elo se emprega o aprendizaxe baseado en tarefas, problemas, retos, etc. Para desenrolar estas destrezas, se empregarán distintas modalidades e soportes de comunicación oral, escrita, e tamén audio visuais.

b) Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.

Esta competencia implica a capacidade de aplicar o razoamento matemático e as súas ferramentas para describir, interpretar e predicir distintos fenómenos no se contexto. A nosa materia realmente pouco ten que ver cosas matemáticas, pero pódense desenrolar competencias relacionadas dende o punto de vista da elaboración de mapas, representacións no espazo, interpretación de vistas e construcións tridimensionais como por exemplo mapas dos lugares por onde Xesús tivo o seu ministerio, as viaxes de Paulo, representacións do templo Xudeu, etc.

Tamén se poñen en práctica o razoamento lóxico, aprendendo que a ciencia e a relixión non son materias opostas, senón que en moitos casos son complementarias, como así demostran evidencias históricas e arqueolóxicas.

c) Competencia dixital

Dado a relevancia das Tecnoloxías da Información e Comunicación (TIC) na sociedade actual, o ensino non pode ser alleo a esta realidade.

Dende a ERE promoveremos que os alumnos saiban buscar, obter, procesar e comunicar a información obtida mediante as TIC, utilizándoas como apoio do traballo e transformándoas en coñecemento.

Saber acceder á información, utilizando técnicas e estratexias diversas, e dominar o uso das ferramentas das TIC como apoio de traballo, constitúen tamén competencias importantes fomentadas por esta materia.

Na utilización das TICs, os alumnos deben ter unha actitude crítica e reflexiva con respecto á información dispoñible, e un uso responsable dos medios interactivos.

d) Competencia para aprender a aprender

Esta materia promove que os alumnos sexan capaces de iniciarse na aprendizaxe e continuala de modo autónomo. Admitir que fronte a un mesmo problema pode haber distintas respostas, ser conscientes do que se sabe e do que queda por aprender. A metodoloxía fundamentalmente participativa e activa, facilitará este aspecto. Serán necesarias á atención, a memoria, a experiencia, e a síntese da información, pero sobre todo o traballo en equipo (aínda que este sexa pequeno polas características específicas de esta materia), que facilitará a adquisición desta competencia.

e) Competencia social e cívica

Sen dúbida a ERE educa en valores sendo estes de carácter cristiá. Promove que os alumnos coñezan o seu pasado histórico, e a realidade social na que viven e exercen cidadanía democrática. Tamén a materia busca que os alumnos sexan tolerantes cos demais, respectando outras culturas, relixións e modos de vivir, deben aceptar as diferenzas e poñerse no lugar do outro.

Os alumnos teñen que aprender a convivir e teñen que facelo de modo comprometido cos valores universalmente aceptados.

O alumno debe valorar a diversidade cultural manifestando actitudes de tolerancia e respecto por outras culturas, sen renunciar por elo a un xuízo crítico sobre as mesmas dende unha perspectiva bíblica. Deben contrastar os valores éticos cristiáns con os valores predominantes na sociedade actual.

f) Competencia de iniciativa e espírito emprendedor

A ERE promove que os alumnos saiban optar con criterio propio, que poidan levar adiante as iniciativas necesarias para facerse responsables das propias opcións, e adquiran a capacidade necesaria para enfrontarse ás dificultades.

O alumno debe ser unha persoa autónoma e independente, que saiba tomar as súas propias decisións sen caer baixo a presión externa, aínda que poida ter en conta as opinións e consellos dos demais, sen que ninguén o manipule ou coaccione.

Tamén se fomentará que teña unha boa autoestima e seguridade en se mesmo, con iniciativa e creatividade, xa que todos somos creación de Deus, e El nos ama e valora

g) Competencia en conciencia e expresións culturais

Os alumnos deben apreciar a creatividade artística do ser humano, como manifestación da súa semellanza coa capacidade creadora de Deus.

Xa que se promove que os alumnos saiban apreciar, comprender e valorar criticamente diferentes manifestacións culturais e artísticas, e empreguen a cultura coma fonte de disfrute e enriquecemento persoal, e aprecien a expresión de ideas, experiencias ou sentimentos de forma creativa, e que manteñan unha actitude aberta e respectuosa das diversas manifestacións culturais e artísticas

Destacar a importancia de que os alumnos teñan confianza en se mesmos, espírito de superación, e asunción de riscos, e sexan capaces de ter un espírito emprendedor e unha saudable ambición persoal e profesional. Por isto, se potenciarán aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a cooperación no sentido crítico. A ensinanza da relixión evanxélica debe ser conducente a facilitar unha maior autonomía do alumno e unha progresión dende o coñecemento inmediato orientado a maiores cotas de abstracción. Débese potenciar á medida en que se avanza, cada vez con maior confrontación e exercicio crítico, que permiten ao alumno afianzar a fe, e valores cristiáns que adquire

Todo ao anterior, prodúcese nun clima de liberdade e convivencia no que non se pretende tanto que a mensaxe sexa aceptada por haber sido aprendida e interiorizada primeiro. Non se pretende impoñer externamente virtudes crenzas ou modos de comportamento, pero si esperar que xurdan no alumnado como consecuencia de conviccións profundas.

2 Contidos

2.1 Contidos de 2º da ESO

O contido para 2ª de ESO está composto de 6 unidades didácticas que son:

- 1) A Biblia e o seu estudo
 - Liñas directrices do mensaxe bíblico
 - A relación de Deus co ser humano
 - A desobediencia do home e o plan de salvación
 - A obra redentora de Cristo

- A presenza e a obra do Espírito Santo no cristián
 - A xustificación por fe
 - O reino de Deus e a igrexa
- 2) A historia da salvación. Dende Adán a Xesucristo.
 - O pobo de Israel en Exipto
 - O significado da Pascua
 - Éxodo do pobo de Israel e os anos no deserto
 - Moisés e o pacto de Deus co seu pobo
 - A Lei: Normas éticas, civís, cerimoniais
 - A Lei e o evanxelio
 - 3) A vida e ministerio de Xesús
 - As relación de Xesús
 - Co pobo: relixiosos, necesitados e autoridades
 - Co pai
 - Cos discípulos
 - Connosco
 - 4) A historia do cristianismo. Dende as súas orixes ate a Reforma do século XVI
 - A época das persecucións
 - A igrexa no Baixo imperio Román
 - Da concesión da liberdade a proclamación do cristianismo como relixión oficial do estado
 - 5) Ser cristián: unha forma de vida
 - A separación entre Deus e o home
 - As consecuencias da caída
 - A esperanza da restauración
 - 6) Ética cristián
 - O respecto e amor ao próximo
 - O coidado da creación
 - A responsabilidade social
 - A importancia do traballo

Estas unidades didácticas se dividen en leccións. No primeiro trimestre se imparten as dúas primeiras unidades didácticas, e no segundo trimestre a terceira e cuarta. No último trimestre a quinta e a sexta

•

2.2 Contidos de 4º da ESO

O contido para 4ª de ESO está composto de 6 unidades didácticas que son:

- 1) A Biblia e o seu estudo
 - Criterios/bases de interpretación Bíblica:
 - A linguaxe do texto
 - O marco histórico, xeográfico, cultural e filosófico
 - Contexto e pasaxes paralelos e complementarios

- Xesús: clave interpretativa da mensaxe bíblica
-
- 2) A historia da salvación. De Adán a Xesucristo
 - O retorno da cautividade en Babilonia
 - A reconstrucción do templo de Xerusalén
 - Esdras e Nehemías
 - Período intertestamentario e dominacións de outros imperios
 - A promesa do Mesías do Novo Pacto
 - O significado da Pascua cristián
 - 3) A vida e ministerio de Xesús
 - Historicidade dos evanxelos
 - O contexto histórico, político e xeográfico
 - Xesús e as profecías mesiánicas do Antigo Testamento
 - 4) A historia do cristianismo. Dende os seus orixes ate a Reforma do século XVI
 - Precedentes medievais da Reforma
 - A Reforma protestante en Europa, causas e valores.
 - A Reforma en España
 - O Concilio de Trento e a Contrareforma
 - 5) Ser cristiano: unha forma de vida
 - Os froitos da vida Cristián
 - As responsabilidades de ser luz e sal no novo mundo que nos rodea
 - Ser Cristián: un camino de eternidade
 - 6) Ética Cristián
 - Fe Cristián e convivencia inter-relixiosa
 - Desafíos contemporáneos á fe e a vida Cristián
 - A evocación e o chamamento Cristián na profesión

Estas unidades didácticas están a súa vez divididas en leccións. No primeiro trimestre se imparten as dúas primeiras unidades didácticas, e no segundo trimestre a terceira e cuarta. No último trimestre a quinta e sexta.

2.3 Temporalización

2.3.1 Curso: 2º ESO

Unidade Didáctica	Primeiro Trimestre	Segundo Trimestre	Terceiro Trimestre
	X		
	X		
		X	
		X	
			X
			X

2.3.2 Curso: 4º ESO

Unidade Didáctica	Primeiro Trimestre	Segundo Trimestre	Terceiro Trimestre
	X		
	X		
		X	
		X	
			X
			X

3 Grado mínimo de consecución para superar a materia

- 1) Asistencia a clase
- 2) Bo comportamento
- 3) Atender, traballar e participar na aula
- 4) Ter un mínimo de coñecementos bíblicos de acordo ao contido de cada Unidade Didáctica, as súas leccións e os estándares de aprendizaxe aplicadas a cada curso.

4 Procedemento e instrumentos de avaliación

I.- En Xuño:

O 100% da cualificación reparte en dúas partidas:

- a) Nivel conceptual e procedimental cun 60%
 - Realizar os traballos que se lles manden
 - Traballar e participar na clase
- b) Nivel atitudinal valorase cun 40%
 - A asistencia a clase
 - Traer a clase o material necesario, principalmente a Biblia
 - O comportamento na clase: a atención as explicacións e o respecto polos demais.

En xeral, os contidos se traballan na aula, deixando soamente para casa os traballos voluntarios.

II.- Convocatoria Extraordinaria (finais de Xuño):

O alumno que non supere a materia na convocatoria ordinaria, terá que realizar un traballo escrito sobre a materia impartida ao longo do curso na convocatoria extraordinaria, que suporá o 100% da nota, e valorará o grado de recuperación do alumno.

5 Concrecións metodolóxicas que require a materia

Para establecer a metodoloxía didáctica tívose en conta a importancia de estimular a motivación do alumnado, potenciar a súa autoestima e autonomía, desenrolar estratexias de traballo compartido e potenciar a comunicación coas familias.

Nas clases, se seguirán distintos métodos didácticos:

- a) Nalgunhas das clases o traballo será individualizado, de modo que o mestre expoñerá e explicará a lección, e logo entregará aos alumnos unhas follas con preguntas e actividades lúdicas como encrucillados ou sopas de letras, orientado todo a aplicar o aprendido na lección, e para mostrar o mestre si a entenderon e asimilaron.
- b) Outras clases se realizarán en grupo
- Pode ser poñendo un vídeo con algunha película relacionada cos contidos para que os alumnos vexan plasmada nelas unha realidade, valor moral, ou historia Bíblica. Logo de vela, se formulan algunhas preguntas e os rapaces oralmente expoñerán as conclusións as que chegaron despois de ver a película. Tamén serán útiles para afianzar os seus coñecementos.
 - Tamén acudiremos a internet para consultar páxinas nas que se poida ver algún vídeo ou curtametraxe que sexan reflexo dalgunha verdade bíblica ou da que poidan aprender algún valor ético ou moral.

Tamén consultaremos algunha biografía de algún cristián que destaque pola súa valía coma persoa ou artisticamente.

Con toda esta información, terán que facer un resumo, que entregarán o mestre e logo na clase oralmente, entre todos, poñeremos en común as conclusións e aprendizaxe que cada un entenda, e que poida ser útil para a súa vida.

6 Materiais e recursos didácticos que se van a empregar

- a) Recursos humanos.- A miña actividade como profesora será considerada como mediadora e guía para o desenvolvemento da actitude construtiva do alumno. Concretamente, na aula realizarei exposicións, explicacións, propostas e actividades, atención individualizada, etc.

Tamén aportando no proceso de ensinanza en aprendizaxe os recursos e medios necesarios para a interpretación dos feitos reais, ideas, principios, datos ou valores, e se constitúe en guía, aportando unha visión bíblica dos mesmos e modelos de aplicación práctica en situacións cotiás. Teño por último un valor de modelo, posto que o alumnado tende a aprender actitudes das persoas con autoridade. Por elo, os profesores de ERE han de asumir un rol ético propio de actitudes cristiás e unha función de guía que aporte os recursos, medios e orientacións necesarios para que sexan capaces de elaborar as súas propias interpretacións e conclusións persoais a partir das súas circunstancias.

- b) Recursos materiais

Non temos libros de texto, debido a que non foi elaborado pola autoridade competente (ERE), polo tanto, o utilizado na crase e:

- A Biblia.- Coma texto base para tódalas explicacións. Non importa que tipo de Biblia sexa, sendo preferible a versión “Reina-Valera” ou “Nova Versión Internacional”. O alumnado que aprende ERE debe ser un alumnado activo, sendo prioritaria a súa participación. Para elo, se lle capacita dende idades tempéranas para o manexo e coñecemento da Biblia, pois ha de remitirse a ela ao longo da súa aprendizaxe como fonte básica para a comprensión do modo en que Deus se ha achegado e revelado ao ser humano. A capacitación para a investigación bíblica se cumprimenta co uso de fontes extrabíblicas, en ocasións coincidentes coas outras materias que tamén estuda (literarias, históricas e documentais), como garantía da complementariedade da ensinanza de ERE co resto do currículo e a súa aportación á formación integral do adolescente.
- Fotocopias.-Entregadas por min para realizar actividades na clase sobre a historia explicada, para ver se foi entendida. A fotocopia terá unha parte de preguntas para respostas sobre a lección explicada, para ver se os alumnos a lembran, e outra parte lúdica, cun encrucillado, sopa de letras, etc., que sexa reflexo tamén do aprendido.
- Fanelogramas, para explicar a lección.
- Música cristián
- Medios audio-visuais (vídeo e debate). Poranse varias películas ao longo do curso relacionadas coas leccións que se expliquen para reforzalo aprendido, e tamén para velo plasmado dun modo práctico.
- Utilización das novas tecnolóxicas para o tratamento da información . Acudir a internet para que partindo da base dunha historia que vexan en internet, facer traballos sobre a ensinanza bíblica que lles recorda. E tamén plasmar os valores que se poden aprender nesa historia e aplicalos as súas vidas.
- Materiais varios: tesoiras, pregamento, lapis de cores, etc.

No caso de clases non presenciais, precisarase dispor tamén dun ordenador, tablet, teléfono intelixente ou similar, e conexión a internet.

7 Criterios de avaliación, cualificación e promoción do alumnado

7.1.1 Curso: 2º ESO

- a) Unidade Didáctica 1: A Biblia e o seu estudo

- Identificar, analizar e valorar diversos textos bíblicos que presentan a Biblia sobre Deus e a súa relación co ser humano
- Explicar o plan da salvación e a obra de Cristo comprendendo a importancia da resurrección
- Identificar e estudar textos bíblicos da ascensión de Cristo, e a obra do Espírito Santo
- Analizar a base bíblica da xustificación por fe, o reino de Deus e a igrexa

b) Unidade Didáctica 2: A historia da salvación: de Adán a Xesucristo

- Obter a información sobre os principais feitos que acaecidos ao pobo de Israel dende o período dos patriarcas ate a chegada á Terra Prometida, elaborando a información recollida (Tabulas, gráficos, resumos)
- Sacar conclusións acerca das implicacións que teñen os principais feitos da historia antiga e tipos de leis do pobo de Israel no plan de Deus para a salvación da humanidade, á luz de textos do Antigo Testamento e do Novo Testamento.

c) Unidade Didáctica 3: Vida e ministerio de Xesús

- Analizar en textos do evanxeo as reaccións de Xesús co Pai, os discípulos, diversas persoas do pobo e con nos, e comunicando os seus descubrimentos ao resto da clase
- Sacar conclusións acerca do que significa e que implicacións persoais ten ser discípulos de Xesucristo, mediante o estudo, individual e grupal, de diversos textos dos evanxeos que relatan encontros de Xesús con diferentes persoas.

d) Unidade Didáctica 4: Historia do cristianismo: dende a súa orixe ate a Reforma do século XVI

- Obter información concreta e relevante sobre as orixes da igrexa, empregando diferentes fontes.
- Identificar e situar cronoloxicamente e xeograficamente os principais feitos históricos no devir do pobo cristián no período neo testamentario, analizando as consecuencias sociais e históricas dos mesmos
- Desenrolar a responsabilidade, a capacidade de esforzo, e a constancia no estudio da historia da igrexa dende a etapa do Baixo Imperio Román, ate o inicio da Idade Media.

- Participar en diálogos e debates sobre os cambios producidos polo cristianismo nos distintos ámbitos da sociedade antiga e actual.

e) Unidade Didáctica 5: Ser cristián: unha forma de vida

- Identificar, analizar e resumir os textos bíblicos clave que mostran que o ser humano foi creado á imaxe de Deus
- Identificar e localizar en pasaxes bíblicas exemplos de conductas, actitudes e valores que reflexan o que significa ter unha relación persoal con Deus

f) Unidade Didáctica 6: Ética cristián

- Comprender a perspectiva bíblica sobre o respecto e amor ao próximo, o coidado da creación, a responsabilidade social e a importancia do traballo
- Participar activamente en algún proxecto colectivo (na familia, no centro escolar, o barrio, a poboación ou a cidade onde vive), que axude a cubrir as necesidades básicas (psicolóxicas, sociais ou espirituais), de persoas do seu entorno próximo, manifestando actitudes de solidariedade e compromiso.
- Empregando informacións de diversas fontes, identificar os valores predominantes na sociedade actual respecto a diversas situacións, problemas e dilemas éticos contemporáneos, constatándoos cos valores éticos cristiáns segundo as ensinanzas da Biblia.

7.1.2 Curso: 4º ESO

a) Unidade Didáctica 1: A Biblia e o seu estudo

- Analizar cómo e porqué Xesús é a cruceira na interpretación da mensaxe Bíblica
- Iniciar o estudo sistemático da Biblia analizando distintos elementos da Biblia analizando distintos elementos que xogan un papel na interpretación dos pasaxes: linguaxe, contexto, etc.

b) Unidade Didáctica 2: A historia da salvación: de Adán a Xesucristo

- Obter información sobre os principais feitos acaecidos ao pobo de Israel dende o establecemento na terra prometida, até o exilio, elaborando a información recollida (tablas, gráficas e resúmenes)

- Obter conclusións acerca das implicacións que teñen os principais feitos da historia antiga do pobo de Israel no plan de Deus para a salvación da humanidade, a luz dos textos do Antigo e Novo Testamentos.

c) Unidade Didáctica 3: Vida e ministerio de Xesús

- Situar a persoa e obra de Xesús no contexto da obra salvadora de Deus (mediante o estudo de diversos textos do Antigo e Novo Testamento) ao longo da historia, evaluando as implicacións persoais que ten a resposta que de á súa mensaxe.

d) Unidade Didáctica 4: Historia do cristianismo: dende a súa orixe ate a Reforma do século XVI

- Obter información concreta e relevante sobre feitos delimitados, empregando diferentes fontes.
- Identificar e situar cronolóxicamente e xeográficamente os principais feitos históricos no devenir do cristianismo na Edade Media, analizando as consecuencias sociais e históricas dos mesmos.
- Empregar as Tecnoloxías da información e a comunicación para obter información e aprender a expresar contidos sobre a historia do cristianismo ate o século XVI
- Participar en diálogos e debates sobre diversos temas, na interacción cotidiá na aula e no centro escolar, manifestando atitudes de tolerancia e respecto para con outras culturas e formas de pensar, recoñecendo que é manter unha perspectiva bíblica sen renunciar a un xuízo crítico.

e) Unidade Didáctica 5: Ser cristiano: unha forma de vida

- Identificar, analizar e resumir os textos bíblicos clave que sinalan os froitos da responsabilidade e transcendencia da vida cristiá
- Saber identificar e localizar en pasaxes bíblicos exemplos de conducta, atitudes e valores que reflectan o que significa ter unha creación persoal con Deus e entender a responsabilidade que isto supón.

f) Unidade Didáctica 6: Ética cristiana

- Identificar os valores predominantes na sociedade actual respecto a diversas solucións, problemas e dilemas éticos contemporáneos, contrastándoos cos

valores éticos cristiáns que se atopan expresamente nos evanxelos e nas epístolas ou se deducen das ensinanzas de Xesús e os seus apóstoles.

- Deducir e recapacitar na misión do crente a través da súa carreira e traballo ao longo da súa vida, de acordo a vocación que Deus da a cada individuo.

8 Indicadores de logro para avaliar o proceso da ensinanza e da práctica docente

8.1.1 Curso: 2º ESO

a) Unidade Didáctica 1: A Biblia e o seu estudo

- 1.1 Recoñece e memoriza textos bíblicos identificando as ensinanzas sobre o amor de Deus para co home
- 2.1 Realiza unha investigación bíblica sobre o plan de salvación e a obra de Cristo revelada a través de pasaxes específicos da Biblia
- 2.2 Identifica e lembra versículos clave acerca do plan de salvación de Deus, e analiza o seu alcance a todos os pobos da terra.
- 2.3 Extrae ensinanzas e conclusións relacionadas coa resurrección e ascensión de Cristo e as relaciona coa ensinanza do apóstolo Paulo sobre este tema.
- 3.1 Identifica pasaxes paralelos sobre a resurrección e ascensión de Cristo, valorando a importancia de estes feitos para a vida do crente.
- 3.2. Identifica e lee pasaxes da Biblia que amosan a obra do Espírito Santo (Paracleto) e o seu froito na vida cristiá.
- 4.1. Analiza e memoriza pasaxes clave das cartas de Paulo que resumen a xustificación pola graza mediante a fe.
- 4.2 Usa o rigor crítico e a obxectividade no estudo da Biblia.
- 4.3 No Novo Testamento, examina o concepto do Reino de Deus, a orixe da igrexa e a súa misión no mundo de hoxe, resumindo as súas conclusións.

b) Unidade Didáctica 2: A historia da salvación: de Adán a Xesucristo

- 1.1. Identifica os personaxes importantes na historia do pobo de Israel, nesta fase da súa historia e pon na liña do tempo.

- 1.2. Extrae información de fontes bíblicas e extra-bíblicas sobre a historia de Israel ata a morte de Moisés e apunta os feitos e números máis importantes.
- 1.3. Explica adecuadamente o significado do simbolismo da Pascua identificar e establecer relacións coa obra de Cristo.
- 1.4. Explica e lista os Dez Mandamentos e da importancia do sábado na vida cristiá.
- 1.5. Identifica eventos relixiosos, sociais e culturais no antigo Israel.
- 2.1. Entende o principio de tipoloxía bíblica identificación de diferentes exemplos relacionados co tema da salvación.
- 2.2. Analiza e reflicte a discusión en clase os obxectivos e funcións da lei.
- 2.3. Distingue no libro de Hebreos a relación entre a lei e a obra superior de Xesús.

c) Unidade Didáctica 3: Vida e ministerio de Xesús

- 1.1. Lee textos bíblicos onde Xesús fala ao Pai, ou ensina sobre a súa relación con El, analizando as leccións máis importantes identificadas.
- 1.2. Contrasta os distintos textos en que Xesús atopa persoas diferentes que resumen as actitudes que Xesús demostrou cara a eles.
- 1.3. Analiza e explica a súa opinión sobre encontros Xesús tivo con persoas diferentes: relixioso, carentes, autoridades e discípulos, etc.
- 1.4. Apreciar a oferta de amizade persoal que Xesús fai que cada ser humano, explicando o que a amizade significa na súa experiencia persoal.
- 2.1. Analiza as características que identifican un discípulo de Xesús e discute as implicacións persoais de ser un discípulo de Xesús hoxe.
- 2.2. Traballa solo e en grupo guiado, e busca información dos encontros de Xesús con persoas diferentes.
- 2.3. El comprende a importancia de cada persoa cultivar a súa relación persoal con Deus, analizando a relación de Xesús con Deus Pai.
- 2.4. Distingue e afirma en textos bíblicos a importancia da lectura da Biblia e oración como os medios que Deus deu para ter unha relación con El, xustificando no grupo a selección de textos.

d) Unidade Didáctica 4: Historia do cristianismo: dende a súa orixe ate a Reforma do século XVI

1.1. Explica e describe o desenvolvemento do cristianismo baixo os gobernos de varios emperadores romanos (Nero, Domiciano, Adriano, Galério e Diocleciano), consultando diversas fontes.

1.2. Sitúa os feitos en orde cronolóxica e personaxes máis importantes na era apostólica da Igrexa.

1.3. Amosa sensibilidade e é capaz de establecer conexións entre o contexto histórico da Igrexa dos primeiros séculos e persecución dos cristiáns de hoxe.

2.1. Analiza a importancia histórica do Edito de Milán poñendo no seu contexto histórico e xeográfico.

2.2. Investiga a importancia do Concilio de Nicea e o Edito de Tesalónica na historia da Igrexa dando as súas conclusións persoais orais ou escritas.

3.1. Identifica e localiza en tempo e no espazo as primeiras controversias, entendendo as implicacións destes desenvolvementos.

3.2. Utiliza a súa iniciativa persoal para proxectar e desenvolver, utilizando tecnoloxías da información, describe sobre a propagación do cristianismo nesta fase.

4.1. Analiza e resume as consecuencias sociais e históricos da proclamación do cristianismo como relixión oficial do Estado.

4.2. Amosa tolerancia, respecto e valoración crítica dos modos de vida, crenzas, sociedades, culturas e diferente para os seus propios pasos históricos, desde unha perspectiva bíblica e histórica.

4.3. Prepara materiais, utilizando información e tecnoloxía de comunicacións, onde o papel da oración e perseveranza na vida cristiá é reflectida.

e) Unidade Didáctica 5: Ser cristián: unha forma de vida

1.1. Define o concepto bíblico de pecado e identifica as consecuencias traídas para os seres humanos, na súa relación con Deus, cos demais e coa natureza.

1.2. Sinala e comenta sobre a importancia do libro de Xénesis na descrición da creación do home á imaxe de Deus, e os seu deterioro posterior.

1.3. O debate sobre os efectos da rotura da comunión con Deus na natureza humana, e a imaxe de Deus no home.

1.4. Analiza a realidade humana en xeral a través dos medios de comunicación, identificando as cuestións máis importantes en situacións de clase, e expón as súas conclusións persoais.

2.1. Identifica, analiza e comenta sobre a situación actual na que o interese de Deus para cada persoa e manifesta a súa restauración.

2.2. Usa información bíblica para responder ás realidades da persoa, como culpa, ansiedade, soidade e crise de identidade.

2.3. Crear e comparte texto, vídeo, cortos, para describir a necesidade espiritual do ser humano de relacionarse con Deus.

f) Unidade Didáctica 6: Ética cristián

1.1. Demostra con exemplos de diversas fontes, o próximo e o servizo na vida cristiá.

1.2. Identifica as necesidades básicas (biolóxicos, psicolóxicos, sociais ou espirituais) das persoas no seu contorno inmediato e enumera formas de aliviar e axudar.

1.3. Analiza a marxinación a través da prensa, o racismo, a integración ou a falta dela, e debate sobre estas cuestións.

1.4. Compara e explica o respecto e convivencia contra o desprezo e violencia.

1.5. Discorre acerca da súa importancia no grupo de clase e do traballo realizado.

2.1. Desenrola un proxecto de actitudes de coidado ambiental que expresan solidariedade e compromiso.

2.2. Debate en clase sobre a nosa responsabilidade para cos problemas sociais e egoísmo.

2.3. Torna-se consciente da necesidade de mostrar solidariedade con outros seres humanos en diferentes situacións: a exclusión social, catástrofes, etc.

2.4. Identifica inxustizas humanas contemporáneas situadas no seu ambiente, e propón alternativas bíblica de denuncia ou solución

2.5. Amona interese por entidades que se poñen de manifesto actitudes de solidariedade e compromiso, e participa nun proxecto colectivo de solidariedade.

3.1. Utiliza diferentes fontes (libros, revistas ou xornais artigos, entrevistas, enquisas, radio ou televisión, películas, comerciais), e identifica a solidariedade e o consumismo, contrastando cos valores éticos cristiáns.

3.2. Da solucións creativas a situacións de conflito entre os distintos grupos ou colectivos

3.3. Investiga sobre o valor e a dignidade do traballo, expoñendo as súas conclusións en clase.

3.4. Investiga a visión bíblica dos dereitos humanos, especialmente nos ensinos de Xesús.

8.1.2 Curso: 4º de ESO

a) Unidade Didáctica 1: A Biblia e o seu estudo

1.1 Analiza textos bíblicos que presentan a Biblia como medio polo cal Deus se revela ao home, identificando os máis relevantes na Biblia.

1.2. Valora a autenticidade e autoridade da Biblia xustificando debidamente as súas respostas.

2.1. Analiza e trata o concepto de inspiración de Deus na Biblia a través dos distintos escritores.

2.2. Valora e ilustra como a Biblia pode orientar o desenvolvemento individual e colectivo.

2.3. Identifica a unidade, a coherencia e a fiabilidade do razoamento Biblia sobre a importancia destas características.

2.4. Entende como o actual canon da Biblia foi establecido e explica como nos levou a este día.

3.1. Investiga e explica a evidencia arqueolóxica e antropolóxica sobre as bases narrativas bíblicas.

3.2. Debate sobre a racionalidade da revelación bíblica explotando criterios extrínsecos (históricos e racionais) e intrínsecos (empírica e dedutivos).

3.3. Planea e realiza investigacións sobre a fiabilidade histórica da Biblia, comunicando os resultados das súas investigacións para o resto da clase.

3.4. Recorda os versículos clave sobre varios temas relacionados coa Biblia (a súa autoridade, a veracidade, inspiración, utilidade, etc.).

3.5. Extrae leccións da Palavra de Deus, e entende como aplicala los na vida diaria

b) Unidade Didáctica 2: A historia da salvación: de Adán a Xesucristo

1.1. Recoñece que os principais xuíces de Israel (Xosué para Samuel).

1.2. No texto bíblico identifica a promesa dun reino eterno través dos descendentes de David.

1.3. Extrae información de fontes bíblicas e extra-bíblicas sobre a historia principal do pobo de Israel (ata s.VI aC).

1.4. Discrimina quen son os actores principais neste período da historia do pobo de Israel.

1.5. Identifica o histórico-xeográfico no período comprendido entre a chegada á Terra Prometida ata a catividade babilónico, representando os en un contexto programa.

1.6. Recoñece que os principais reis de Israel e Xudá ea súa contribución positiva ou negativa para a nación.

1.7. Valora o exemplo positivo dalgúns reis do reino do norte e do sur e reflexiona sobre as súas vidas e obediencia a Deus e súa lei.

2.1. Analiza a mensaxe dos profetas, poñendo cada un no seu contexto histórico e identificar a resposta da xente á mensaxe e as súas consecuencias históricas.

2.2. Identifica cales os aspectos que o pobo de Israel cambiou despois da catividade babilónico.

c) Unidade Didáctica 3: Vida e ministerio de Xesús

1.1. Identifica e clasifica textos bíblicos do Antigo Testamento que falan da obra salvadora de Xesús, a súa morte, resurrección e ascensión.

1.2. Compara producións artísticas (cine, pintura, etc.) sobre a morte e resurrección de Xesús Cristo, o relato bíblico, resumindo as súas conclusións.

2.1. Reflexionar sobre as implicacións persoais decresponder á mensaxe de Xesús.

2.2. Razo e debate sobre as consecuencias da obra de Xesús na humanidade.

2.3. Torna-se consciente da misión de Xesús na Terra para todos os seres humanos.

3.1. Utiliza os recursos para a investigación bíblica: concordancia bíblica, dicionario bíblico, comentarios de varios autores, etc.

3.2. Identifica as Escrituras do Novo Testamento que indican que Xesús Cristo virá unha segunda vez, tamén analizando o contexto histórico destas pasaxes.

3.3. Debate na clase a importancia da promesa da segunda vinda de Xesucristo, preparando os seus argumentos para o debate.

3.4. Prepara obras que reflicten a investigación e explica os seus achados persoais ou de grupo para a clase.

d) Unidade Didáctica 4: Historia do cristianismo: dende a súa orixe ate a Reforma do século XVI

1.1. Comenta textos relacionados a este período da historia do cristianismo.

1.2. Describe a interacción histórica dos xudeus, cristiáns (a partir do terceiro século) e musulmán (de S.VII) na evolución do cristianismo en España a partir de varias fontes.

1.3. Analiza comparativamente diversas fontes históricas que investigan a configuración do Cristianismo na Península Ibérica.

2.1. Explica a relación que houbo en España, entre os reis visigodos e cristianismo.

2.2. Sitúa no seu contexto histórico da chegada do Islam para a península.

2.3. Exemplifica coexistencia e tensión inter-relixiosa na Idade Media, poñendo no mapa de España as cidades que tiveron especial relevancia a este respecto (como Toledo, Lucena, Córdoba e Granada).

3.1. Investiga e explica as características da Igrexa na Idade Media en España e no resto de Europa. Comenta, o tema do clero e laicos, a evolución do dogma e da Igrexa relación / Estado.

3.2. Explica aspectos do estilo de vida, expansión e influencia da Igrexa en Europa no período estudado.

e) Unidade Didáctica 5: Ser cristián. Unha forma de vida.

1.1. Repasa o aprendido en cursos anteriores sobre o plan eterno de Deus para os seres humanos a través da provisión de Deus no seu Fillo Xesús.

1.2. Enumera textos bíblicos que expoñen propósito e plan eterno de Deus para os seres humanos.

1.3. Entende e explica o concepto de bíblicamente novo nacemento lectura de varios textos bíblicos dos Evanxeos.

1.4. Explica nas súas propias palabras o que é o novo nacemento e os cambios que se producen na persoa a través da obra de Xesús.

2.1. Busca e analiza testemuños e historias de persoas que seguiron a Xesús como discípulos.

2.2. Debate cos compañeiros o concepto de discipulado e a chamada de cristiáns a seguir Xesús.

2.3. Fai un pequeno traballo individual reflexionando sobre a importancia da perseveranza, madurar e afondar na fe cristiá, dando exemplos prácticos.

2.4. Recoñece a lectura da Biblia e a oración como elementos fundamentais da vida cristiá.

2.5. Analiza de forma crítica, os textos das cartas de Paulo que falan sobre as características, dificultades ou dilemas para seguir a Xesús.

2.6. Investiga, a través de internet, algúns exemplos do efecto que tivo sobre a súa vida a resposta dada á Xesús por personaxes históricos ou bíblicas.

f) Unidade Didáctica 6: Ética cristiana

1.1. Entende, e argumenta por escrito, a importancia de manter unha relación con Deus na vida cristiá.

1.2. Pode expresar, debater e escoitar os outros o que significa ter unha relación persoal con Deus.

1.3. Discute na clase aspectos prácticos das relacións interpersoais: amizade, mozo, familia, etc. dentro da estrutura bíblica.

1.4. Entende e exhibe con exemplos cotiáns a importancia do perdón e restauración das relacións.

1.5. Sabe reflexionar sobre o seu papel na comunidade cristiá.

1.6. Identifica e describe os valores éticos cristiáns sobre as relacións interpersoais.

1.7. Fai un grupo de estudo de personaxes do Novo Testamento ou vellas actitudes que reflicten responsabilidade e coidar de familiares ou outras persoas.

2.1. Observa e analiza os principios bíblicos que apelar valor e responsabilidade do crente no seu traballo.

2.2. Identifica e describir actitudes e comportamentos doutras persoas que poden axudar a formar na súa vida profesional e espiritual.

2.3. E consciente da responsabilidade de todos na súa formación educativa e espiritual

9 Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes.

Se algún alumno ten pendente a materia, poderá recuperala mediante a realización dun traballo entre dalgún dos temas das unidades didácticas do curso.

Este traballo suporá o 100% da nota final.

10 Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se podan adoptar como consecuencia dos seus resultados.

Partiremos do nivel de desenvolvemento do alumno, o que significa considerar tanto as súas capacidades como os seus coñecementos previos.

Na primeira clase do curso, falo cos alumnos sobre o seu coñecemento das historias bíblicas, facendo referencia as máis básicas, para ver se as coñecen.

Tamén me intereso por si asisten a algunha igrexa evanxélica onde haxa escola bíblica, nas que se aprende moito sobre da Biblia.

Por experiencia, pódese afirmar que a maioría teñen moi poucos coñecementos bíblicos e un nivel bastante baixo.

Se o nivel fose mais baixo do esperado, adoptaranse os contidos das unidades didácticas ás capacidades do alumnado.

11 Medidas de atención a diversidade

Dado o número de alumnos e as características especiais desta materia, non se contemplan no proxecto, pois que, debido o reducido número de alumnos por grupo, a atención e a forma de traballo, e xa por si individualizada.

Ademais, buscaremos formas de adaptación na axuda pedagóxica ás diferentes necesidades do alumno.

12 Concreción dos elementos transversais que se traballarán no curso que corresponda.

- a. Comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audio-visual, as TIC, o emprendemento e a educación cívica e constitucional

Dende a materia de ERE se fomenta a comprensión lectora, pois ao inicio de cada clase, se lee un texto da Biblia, e o alumno ten que demostrar que ha entendido o que le., para facer a continuación as actividades de clase relacionadas con este asunto.

A linguaxe proponse coma un instrumento de comunicación oral e escrita. Ademais, a través do traballo proposto , as actividades e recursos, se promove escoitar e falar facendo uso dos dous principais tipos de interacción verbal, comprensión e comunicación, e promove o feito de saber verbalizar conceptos, explicar ideas , escribir un escrito e presentar un argumento.

O alumno será produtor e non tan soamente receptor da mensaxe. Para elo se empregará un aprendizaxe baseado en tarefas, problemas e retos. Para desenrolar estas destrezas, se empregarán diferentes modalidades e soportes de comunicación oral e escrita, pero tamén audiovisuais e mediadas polas tecnoloxías da información e da comunicación.

Tamén se fomentará o coñecemento e respecto dos valores sociais que configuran o sistema educativo dándolle unha dimensión ética baseada nos valores, liberdades e dereitos constitucionais, así como os dereitos humanos; igualdade entre homes e

mulleres, prevención da violencia de xénero, tolerancia, solidariedade, xustiza, equidade, etc. Son importantes porque sustentan a práctica da cidadanía democrática.

b. A calidade, equidade e inclusión educativa das persoas con discapacidade, a igualdade de oportunidades e non discriminación por razón de capacidade.

A programación docente incluírá a prevención de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia, así como outras situacións de risco (explotación e abuso sexual, mal emprego das TIC, etc.). Se fomentará o desenvolvemento dos valores cristiáns que fomenten o amor, o respecto, a cooperación, a igualdade, a liberdade, a xustiza e a paz.

c. O desenvolvemento e afianzamento do espírito emprendedor.

Se potenciará aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a cooperación e o sentido crítico.

d. A actividade física e a dieta equilibrada

Aínda que esta materia non ten unha relación directa coa actividade física e con levar unha dieta equilibrada, si que fomenta levar unha vida saudable mediante fundamentada na ética cristián.

e. A mellora da convivencia e a prevención dos accidentes de tráfico.

Dende esta materia se ensina a non empregar a violencia e a resolver de modo pacífico os conflitos que poden darse entre os alumnos. O ensino da relixión evanxélica se plántea simultaneamente coma un espazo de aprendizaxe da convivencia, tanto no comportamento en clase, coma no centro e con outras persoas.

Os postulados desta materia buscan que o alumno saiba interactuar con mundo físico que lle rodea, coma por exemplo que teña conciencia de que é importante o uso responsable dos recursos naturais.

Tamén debe ser consciente de que as súas accións sempre teñen consecuencias

13 Actividades complementarias e extra escolares programadas por cada Departamento didáctico.

As actividades extra escolares que plantexan son:

- 1) Participar na semana cultural que organiza a biblioteca do centro.

- 2) Colaborar, por terceiro ano consecutivo, coa Rede de Acción Social DIACONÍA, que leva a cabo diferentes talleres e apoio escolar no centro, gracias ao proxecto desenrolado por dita organización: “Compensación das desigualdades educativas”

- 3) Visita ao Belén de Begonte, Lugo. Esta é unha gran representación do nacemento de Xesús onde as figuras se moven por electricidade.

- 4) Conferencias de Remar. Representantes desta ONG darán unha conferencia no instituto onde falarán aos nenos da súa experiencia coas drogas e o importante de manterse afastados delas.

- 5) Asistencia a un concerto dun Coro Gospel que terá lugar no instituto. Este coro está integrado e coordinado por membros das igrexas evanxélicas en Galiza

14 Mecanismo de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora.

Trimestralmente se realizará unha revisión dos contidos, traballos e resultados obtidos por curso e grupo comparados coa Programación, co fin de valorar se se acadan os obxectivos previstos.

Se e preciso, se revisará o ritmo do desenrolo das crases, e no seu caso, se analizarán as razóns polas que os obxectivos non se acadan.

Todas esta información, terá reflexo na memoria, e se terá en conta para o vindeiro curso.